

Reflexion som didaktiskt hjälpmedel i sjuksköterskeutbildningen

Den didaktiska modellen i sjuksköterskeutbildningen kännetecknas av att studentgrupper erhåller systematiskt och kontinuerligt stöd för reflexion under utbildningen. Reflexionen kan ha olika syfte och olika innehåll. I början av utbildningen har reflexionen tydligt fokus på att utveckla förståelse för vårdvetenskap och dess centrala begrepp och fenomen. Utgångspunkt för reflexionen är då kurslitteraturen. Efter hand fördjupas reflexionen genom att erfarenheter från patientnära omvårdnad och träning i kliniska färdigheter integreras med kurslitteraturen. På så sätt sker en progression i reflexionen under utbildningen. Genom reflexionen sammanflätas teoretisk kunskap med vårdpraxis utgående från patientberättelser och vårdssituationer. Den teoretiska kunskapen utgör redskap för att förstå patienten och vårdandet samtidigt som patientberättelsen levandegör teorin. Vidare lyfts personliga erfarenheter och konkret handlande in i ett större sammanhang med hjälp av teoretisk kunskap.

Det övergripande syftet med reflexionen är alltid att nå djupare förståelse för patienten och vårdandet, vilket kräver såväl teoretisk kunskap som erfarenheter av olika slag.

Benämningen för samtliga reflexionsaktiviteter i grupp under utbildningen är **reflexionsseminarium**.

Reflexionsseminariet kännetecknas av att studenter är samlade i grupp och reflekterar över ett tema som är baserat på kurslitteratur och/eller patientberättelser hämtade från vårdpraxis. Respektive kursplan ligger till grund för seminarierna och lägger på så sätt en nivå för reflexionen och lärandet, vilket bidrar till att stärka progressionen.

Av **reflexionsledaren** krävs såväl tydlighet som följsamhet till gruppens reflexionsprocess och till sammanflätningen av teori med levda erfarenheter. Det är ett komplext uppdrag som kräver en introduktion bestående av teoretiska kunskaper för reflexion samt hur dessa tillämpas i reflexionsseminarier. Det kollegiala stödet är viktigt för reflexionsledarnas kompetensutveckling. **Efter varje reflexionstillfälle ska reflexionsledarna samlas och reflekterar** över sina erfarenheter samt hur de går vidare och på så sätt lära av varandra. Genom denna uppföljning kan även en samstämmighet av reflexionsseminarier i olika studentgrupper åstadkommas. Detta innebär att när reflexionsseminarier schemaläggs ska även lärarna/reflexionsledarna schemaläggas ca 1 timma för en uppföljande reflexion.

Margaretha Ekebergh, Professor i vårdvetenskap